

Investície v roku 2008

strana 2

Vyberte Tvár NCHZ

strana 3

Zlatí lyžiar z Novák

strana 8

Sme pripravení bojovať

Chemické podniky na celom svete pracujú s nebezpečnými látkami a nesú so sebou určitú mieru rizika. Nieto činnosti, ktorá by nepredstavovala aj určité riziko. Našou úlohou je toto riziko zmierňovať, doviesť ho do prijateľnej miery a dokázať úspešne riešiť prípadné nebezpečné situácie.

V politike bezpečnosti a ochrany zdravia deklarujeme a snažíme sa i dôsledne naplňať zásadu: Integrovať preventívne opatrenia na zvýšenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci do všetkých častí spoločnosti.

Rozbehli sme ambiciózný program, ktorý má dokázať, že s rizikom, ktoré je vo výrobe vieme zaobchádzať. Popri tom, že spoločnosť zamestnáva odborníkov na riešenie problematiky prevencie závažných priemyselných havárií a vôbec bezpečnosti prevádzkovania, spolupracovali sme

pri tejto práci so Slovenskou technickou univerzitou. V roku 2006 a 2007 sme riešili úlohy zamerané jednak na zvýšenie bezpečnosti prevádzkovania, modernizáciu samotnej technológie, no taktiež na ochranu a bezpečnosť zamestnancov, a v neposlednom rade i obyvateľstva.

Vytvorili sme mobilnú monitorovaciu skupinu pre prípadný únik nebezpečnej látky. Zakúpili sme špeciálne vozidlo, doplnili sme do neho ďalšiu špeciálnu monitorovaciu techniku, takže je použiteľné nielen pre našu aktuálnu potrebu,

S RIZIKAMI

ale aj pre prípadnú výpomoc v blízkom okolí. Rozšírili a zmodernizovali sme aj kamerový monitorovací systém, ktorý zabezpečuje trvalé sledovanie stavu na miestach, kde sa nachádzajú nebezpečné látky. Rozšírili sme systém diagnostických skúšok potrubí a technologických zariadení.

V roku 2007 sme vybudovali centrálné operačné pracovisko, ktoré spĺňa požiadavky zákona o zbere informácií, poskytovaní informácií iným právnickým osobám a fyzickým osobám podnikateľom a obyvateľstvu.

V investičnom pláne na tento rok je i rozšírenie stacionárneho monitoringu nebezpečných látok. Súčasťou programu je i nákup vozidla na likvidáciu ekologických havárií a havárií pri doprave nebezpečných látok a s tým súvisiace doplnenie techniky.

Naš závodný hasičský útvar je pripravený na riešenie najzávažnejších úloh pri vzniku akéhokoľvek druhu mimoriadnych udalostí. Vysoká profesionalita hasičov NCHZ sa prejavila i v prípade zásahu vo VOP Nováky, kde boli, ako profesionálny útvar v spolupráci s útvarom OR HaZZ v Prievidzi, nasadení na najdôležitejšom úseku.

Takmer každý občan mesta má nejakú väzbu na Novácke chemické závody. Sme podnikom, ktorý počas 68 ročnej histórie nejakým spôsobom ovplyvnil takmer každú rodinu, takmer každý pozná náš výrobný program i riziko z neho vyplývajúce. Naším záväzkom je vysvetľovať v rámci komunikácie s verejnosťou čo sa robí v prospech znižovania tohto rizika, ale aj ako je potrebné z ich strany sa správať pri vzniku ohrozenia. (sm)

▲ Bezobslužný prenosný monitor OZZIE nahrádza prácu hasiča na najnebezpečnejšom mieste. Bol výborným pomocníkom i počas zásahu vo VOP pred rokom. Foto: P. Hudec

Dni NCHZ 2007

Pokračujeme v seriáli článkov o ocenených pracovníkoch počas DNÍ NCHZ.

Ján LASTOVKA

V žiari karbidu

Bogdan HERMAN

Predák elektrolýzy

Čítajte na 5. strane

OCHRANA priemyselných PRÁV §

je veľmi dôležitou súčasťou riadenia úspešného podniku. Ide o chránenie a výhodné využitie výsledkov činnosti vzácneho materiálu - vlastných tvorivých zamestnancov.

V roku 2008 pokračuje využitie čerstvým patentom chráneného riešenia **Spôsob úpravy odpadových výstupov výroby bis-(2-chlóretoxy)metánu**, patentu **Spôsob prípravy acetylenického alkoholu a/alebo diolu**, riešenia podľa prihlášky vynálezu **Bezodpadový spôsob výroby triizopropanolamínu**, úžitkového vzoru **Zariadenie na environmentálne spracovanie pár alkylénoxidov v zmesi s inertným plynom** ako i starších pozoruhodných riešení.

Naša akciová spoločnosť je majiteľom piatich aktívnych patentov, štyroch úžitkových vzorov a ôsmich ochranných známok. V konaní na udelenie patentu Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky sú dve prihlášky vynálezu.

Ing. Darina Gogová

Investície v roku 2008

V minulom roku bol ukončený proces vydávania integrovaných povolení pre prevádzky jestvujúcich výrobov. V dokumentoch daných povolení boli definované podmienky a opatrenia, ktorými sa bude riadiť ich činnosť v blízkej budúcnosti. Závbery z integrovaných povolení sú dostatočným zásobníkom námetov a riešení pre investičný proces na najbližšie roky.

S prípravou investičného plánu sa začalo v septembri minulého roku. Dôvodom boli požiadavky na spracovanie podkladov pre pripravované investície, zmeny organizačného usporiadania útvarov pri zabezpečovaní nákupu investícií, ale i skutočnosť, že požiadavky na investície podstatne prevyšovali možnosti nášho podniku. Tieto faktory vplyvali v rozhodujúcej miere na prípravu investičného plánu pre rok 2008. Schváleniu investičného plánu predchádzalo množstvo rokovaní na rôznych úrovniach od súpisu požiadaviek až po reálny výstup budúcej akcie s predloženým zdôvodnením a oprávnením pre realizáciu.

Výstupom rokovaní, prijatím rôznych kompromisov a záverov bolo spracovanie investičného plánu na tento rok. Množstvo pripravovaných investícií aspoň čiastočne zlepši podmienky vo výrobe riešením opatrení vyplývajúcich z integrovaných povolení vydaných Slovenskou inšpekciou ŽP. Časť akcií

je zameraná na rekonštrukciu jestvujúcej výroby so zvýšením kvality produktov za súčasného splnenia ekologických požiadaviek. Súčasťou plánu sú i akcie zamerané na bezpečnosť prevádzkovania ako i riešenie úloh z oblasti energetiky a IT technológií. V pláne sa uvažuje s finančnými prostriedkami vo výške takmer 380 mil. Sk. Časť týchto prostriedkov je hradená z vlastných zdrojov, časť bude pokrytá úverom, resp. dotáciou z fondov EU.

Z množstva akcií, ktoré budú v uvedenom období realizované uvádzame nasledovné:

- Rekonštrukcia odprášená výroby acetylénu (bude ukončená v I. kv. 2008)
- Modernizácia a ekologizácia spracovania Po (realizácia 12/2007 až 06/2009)
- Modernizácia EP PVC (príprava projektu pre stav. povolenie a zabezpečenie financovania 06/2008, realizácia 10/2008 až 06/2010)
- Rekonštrukcia podnikového stravovacieho zariadenia
- Program opatrení na bezp. prevádzku a prevenciu ZPH II. etapa.

Ing. František Šimo, OIV

▲ Rekonštrukcia odprášená výroby acetylénu - časť odprášená doprava uhľíkatých surovín. Foto: fš

Hovoríme s Ivanom Šiagim, generálnym riaditeľom NCHZ Global Services

Postupnými krokmi zlepšujeme podmienky

⇒ Čo sa vám podarilo za rok zmeniť v zabezpečovaní služieb pre Novácke chemické závody?

Postupne sa nám darí meniť niektoré neefektívne či komplikované činnosti a výsledkom je efektívnejšie vynakladanie finančných prostriedkov na údržbu v Nováckych chemických závodoch.

⇒ Mohli by ste povedať aj konkrétnejšie v akej oblasti, alebo čo sa Vám takýmto spôsobom podarilo zmeniť?

Samozrejme, napríklad centralizáciu obchodu sme dosiahli väčšiu efektívnosť a administratívne zjednodušenie činností, a čo je dôležitejšie získali sme u dodávateľov lepšie nákupné podmienky. Tiež by som spomenul skladové hospodárstvo, kde sme centralizáciou skladových priestorov, dosiahli väčšiu prehľadnosť a operatívnejšie vybavovanie požiadaviek. Tieto kroky majú význam v konečnom dôsledku aj pre Novácke chemické závody, a.s., ktoré získavajú údržbu rýchlejšie a predovšetkým lacnejšie.

Tiež sa snažíme získavať exter-

né zákazky, ktoré prispievajú v konečnom dôsledku k ešte vyššej produktivite práce v spoločnosti a vzniká priestor na výraznejšie ohodnotenie zainteresovaných zamestnancov.

⇒ Ako sa vám podarilo zmeniť pracovné podmienky ľudí, ktorých ste prevzali z firmy zabezpečujúcej údržbu pred vami?

Ako všade tak aj u nás sa ľudia predovšetkým pozerajú na svoje mzdové ohodnotenie. Snažíme sa zlepšiť platové podmienky tým pracovníkom, ktorí si to svojím

prístupom k práci zaslúžia. V roku 2007 sme zdvihli plat päťnásobne zamestnancov. Druhou formou motivácie sú odmeny na návrh vedúcich pracovníkov. Máme tiež podpísanú kolektívnu zmluvu medzi NCHZ GS a odborovou organizáciou KOVO NCHZ GS, ktorá zabezpečuje rôzne nadštandardné výhody pre zamestnancov, spomeniem valorizáciu plátov v roku 2008 kde sme sa dohodli s odborovou organizáciou a valorizovali sme plošne o sumu 700.-Sk. Týmto krokom (princíp

solidarity) sme platovo výraznejšie potiahli zamestnancov, ktorí majú nižší príjem. Ďalšími motivačnými činiteľmi pre zamestnancov sú nesporne 13., 14. plat, odmeňovanie pri životných jubileách, kde v roku 2008 spoločnosť prispieva z nákladov väčším objemom finančných prostriedkov, čím sa znižuje zaťaženie zo sociálneho fondu, v ktorom zostane viac financií na kultúrno-spoločenské akcie zamestnancov, rekondičné pobyty, viac dovolenky pri splnení určitých podmienok a mohol by som pokračovať ďalej.

V priebehu roka 2007 sme dvakrát zvýšili hodinovú sadzbu prác na dohodu celkovo o 20 Sk, čo sme napokon videli aj vo väčšom záujme o ich vykonávanie napríklad počas augustovej celozávodnej odstávky. Takže dá sa povedať, že postupnými krokmi zlepšujeme podmienky pre prácu v našej spoločnosti. Avšak musím pripomenúť, že aj tu existujú určité hranice, ktoré nie je možné prekročiť a všetky nástroje, ktoré sú použité na motiváciu zamestnancov sú limitované finančnými možnosťami spoločnosti.

Ďakujeme za rozhovor. (rch)

ECHA riadi REACH

Európska chemická agentúra (ECHA) je prakticky jediný ústredný riadiaci orgán pre reguláciu novej európskej chemickej legislatívy REACH v rámci celého Spoločenstva Európskej Únie. ECHA sídli v Helsinkách a oficiálne zahájila svoju činnosť 1.7.2007.

Nová legislatíva REACH kompletne mení spôsob, akým sa doteraz kontrolovali chemické látky. Prenáša plnú zodpovednosť za bezpečnosť vyrábanej/dovážanej látky a jej vplyv na zdravie a životné prostredie na výrobcu/dovozcu. Legislatíva REACH vstúpila do konečnej platnosti v polovici minulého roka, stále však vzbudzuje mnohé kontroverzné reakcie. Chemický priemysel sa pripravuje na jej náročné požiadavky, zdôrazňuje však nemalé náklady, ktoré REACH prináša. Niektorí ochrancovia zdravia a životného prostredia, napr. Greenpeace poukazujú na naopak - z ich pohľadu - slabé miesta REACH. Týka sa to najmä látok, ktoré vzbudzujú veľké obavy, pre ktoré aj v minulosti práve ochrancovia životného prostredia presadzovali tvrdšie postupy v ich náhrade za bezpečnejšie alternatívy.

ECHA budú zasielať v legislatívne stanovených termínoch povinné registrácie chemických látok rovnako malí chemickí výrobcovia z ktorýchkoľvek krajiny európskej „dvadsaťdmičky“, pokiaľ plánujú vo svojej výrobe chemických látok pokračovať, ako aj známe európske chemické giganty. **V týchto týždňoch ECHA finišuje s prípravami na zvládnutie riadenia registrácie chemických látok, čo je jej prvoradá úloha.** Od minulého roku posilňuje svoje štruktúry, prijíma neustále nových odborníkov, do r. 2010 by ich mala mať postupne päťsto až sedemsto. **Zodpovedá aj za implementovanie registračného softvéru a databáz, ktoré sú dôležitými podpornými nástrojmi pri vykonávaní úloh súvisiacimi s právnymi predpismi REACH.** Už od 1. júna 2008 sa bude táto inštitúcia zaoberať predregistráciami látok a hneď potom prvými registráciami. Najväčší nápor prác však príde v r. 2009 a 2010, kedy počas tzv. „1. registračného obdobia“ musí byť vykonaná registrácia látok vyrábaných v objeme nad 1000 t/rok, látok s nebezpečnými vlastnosťami pre životné prostredie v objeme nad 100t/rok a látok s karcinogénnymi, mutagénnymi a teratogénnymi vlastnosťami vyrábanými v objeme nad 1t/rok.

Ing. L. Koreňová
vedúca Oddelenia ECHL

MISS horná NITRA 2008

Vyberte Tvár NCHZ

Dňa 24. apríla 2008 sa uskutoční v Športovej hale v Prievidzi 1. ročník podujatia, ktoré organizuje modelingová agentúra MH + agency MISS HORNÁ NITRA 2008.

Vedenie NCHZ, a.s. a redakcia NOVÁCKEHO CHEMIKA organizuje anketu „Vyberte Tvár NCHZ“.

Vyplnený anketový lístok je potrebné po vyplnení vhodiť do schránky na hlavnej vrátnici alebo vo vestibule závodnej jedálne pod

názvom MISS HORNÁ NITRA 2008.

Tvár NCHZ obdrží od sponzora NCHZ darčekový kôš, ktorý jej bude odovzdaný členom poroty za NCHZ.

Darčekový kôš obdrží aj jeden z vás, ktorého vylosujeme.

Vstupenky na MISS HORNÁ NITRA si budete môcť vyzdvihnúť u p. Walovej, oddelenie marketingových služieb na č.t. 4663, zdarma. Termín oznámime prostredníctvom NOVÁCKEHO CHEMIKA č.3/2008.

Do súťaže sa môžu zapojiť iba zamestnanci NCHZ.

Neváhajte a zapojte sa do súťaže!

Inga SEIFERTOVÁ

Nikola ARPÁŠOVÁ

Stanislava SEKEREŠOVÁ

Lea PAVLÁKOVÁ

Dajana RODRIGUEZOVÁ

Jana BOŠANSKÁ

Martina ĎURIŠOVÁ

Dominika PELLEROVÁ

Nikoleta PENZEŠOVÁ

Izabela ZNÁMENÁKOVÁ

Anketový lístok na TVÁR NCHZ

Meno:
 Pracovisko:
 Bydlisko:
 TVÁR NCHZ - meno:

Humor chemikov

O tom, že aj chemici majú radi humor, svedčí nasledovná kytička úsmevných príbehov alebo denaturovaný produkt vykazoval, bez ohľadu na spôsob uchovávaní, neobmedzenú trvanlivosť, boli u čistého etanolu pozorované jednak náhle a výrazné objemové kontrakcie, jednak vzrast hustoty až hodnotám blízky 1 a zvýšenie bodu varu až o 22°C. Domnievame sa preto, že tieto zmeny sú katalyzované svetlom, lebo u dobre ukrytých vzoriek neboli pozorované.

Protokol z pozorovania chovania chemickéj látky

Nestálosť látok v chemicky čistom stave bola pozorovaná u etanolu. Pokiaľ čo surový alebo denaturovaný produkt vykazoval, bez ohľadu na spôsob uchovávaní, neobmedzenú trvanlivosť, boli u čistého etanolu pozorované jednak náhle a výrazné objemové kontrakcie, jednak vzrast hustoty až hodnotám blízky 1 a zvýšenie bodu varu až o 22°C. Domnievame sa preto, že tieto zmeny sú katalyzované svetlom, lebo u dobre ukrytých vzoriek neboli pozorované.

Asymetrická syntéza

Stereochemické problémy v organickej chémii boli životnou láskou aj u slovenských chemikov známeho prof. Otakara Červinka. Pre túto vášeň bol ochotný hocikedy prerušiť akúkoľvek činnosť a oddať sa diskusi na túto tému. Keď sa mu svojho času pochválil jeho asistent Stanislav Doležel, že sa mu podarila asymetrická syntéza, šéf laboratória sa uvelebil pohodlne do kresla, starostlivo si očistil okuliare a postrčil asistentovi ceruzku a hárok papiera a netrepežlivo ho vyzval: „Tak to napíš!“. „To ani netreba písať“ odmietol úspešný syntetik detailnejší rozbor, „moja dcéra má jedno ucho väčšie“

Pomsta

Na skúške z fyzikálnej chémie neuspel u známeho prísneho profesora jeden africký študent. Na druhý deň našiel profesor na svojom stole nožom pribodnutý lístok s textom „Ty budeš mrtvá. Já tebe zabíj moc“. Krátkym šetrením sa však zistilo že autori boli českí študenti, ktorí takto chceli profesora primäť k väčšej tolerancii k dostatočne nepripraveným študentom.

L.G.

▲ Zo stretnutia odberateľov Slovinyl Sidingu v zasadačke generálneho riaditeľa.

Foto: P. Hudec

Podporujeme predajnosť systému

INTERNOVA® A SLOVINYL SIDING®

internova

V štvrtom a piatom týždni tohto roka pracovníci oddelenia logistiky a predaja uskutočnili prezentácie fasádneho obkladového systému Slovinyl Siding® a systému profilov na výrobu plastových okien Internova®. Organizátorom týchto stretnutí, na ktorých sú predstavované rôzne typy stavebných výrobkov, je Architektonic-

Slovinyl Siding

ko-stavebné Informačné Centrum Prešov. Cieľovou skupinou je odborná stavebná verejnosť, architekti, projektanti, ako i orgány miestnej a štátnej správy pôsobiace v oblasti stavebníctva.

Prezentujúce firmy majú možnosť prostredníctvom 2540 minútového vystúpenia (v závislosti od počtu prezentujúcich firiem) predstaviť prítomným svoje produkty, na sprievodnej minivýstavke vystaviť svoje propagačné materiály. V prestávkach medzi vystúpeniami jednotlivých firiem je vytvorený priestor na osobné rokovanie.

Prezentácie sa uskutočnili v 5 mestách (Prešov, Košice, Ružomberok, Komárno, Bojnice), aktívne sa ich zúčastnili i naše spolupracujúce firmy v danom regióne (konsignačné sklady, resp. firmy aplikujúce siding a výrobcovia okien z profilov Internova). Z výrobcov okien to boli: Plastokno Košice, Koplast Ružomberok, Intor Bratislava, z aplikačných firiem sidingu: Total Bal Prešov, Z+Z Prievidza.

Vo vystúpeniach boli zdôrazňované prednosti a aplikačné možnosti oboch výrobkov. U sidingu bola zdôraznená možnosť zateplenia bez vlhkostných rizík (poznámka: predpokladom preto je dobré zabezpečenie odvetrania a použitie vhodných paropriepustných izolačných materiálov, aby fasáda po zateplení mala charakter difúzne

otvoreného systému).

V profilovom systéme Internova boli zdôraznené novinky, konštrukčné prednosti jednotlivých systémov (trojkomorový, štvorkomorový, šesťkomorový a jeho z hľadiska tepelnej izolácie vylepšená verzia Internova 6000 Thermo) i materiálová kvalita (od 1.4.2006 bezolovnatý stabilizačný systém). Otázkam blízky projektantom a architektom pri navrhovaní optimálnej otvorovej výplni bol taktiež vyčlenený časový priestor, v ktorom boli predstavené možnosti

spolupráce pri optimálnom návrhu (riešenie výmeny vzduchu, overenia statických požiadaviek zostáv i riešenie tepelnej dilatácie, energetická bilancia okien, osadenie okien v objekte).

Užitočnosť takýchto aktivít spočíva nielen vo zvyšovaní informovanosti odbornej verejnosti o našich výrobkoch, ale i vo vytváraní spätnej väzby, aby sme aktuálne vedeli, čo sa na trhu deje i aké sú budúce očakávania stavebného trhu.

Ing. Milan HUDEC
referent realizácie predaja

Obchodní partneri vo fabrike

Komplexné informácie o Slovinyl Sidingu dostalo viac ako dvadsať obchodných partnerov na stretnutí 14. februára. Generálny riaditeľ Ing. Miroslav Šuba hostí informoval o firme, obrate za minulý rok, o počte zamestnancov aj vývoji pri predaji akcií NCHZ.

Pod patronátom produktovej manažérky profilov a sidingu Ing. Dagmar Lacíkovej partneri pozreli výrobnú prevádzku Slovinyl Sidingu. Referent realizácie predaja Ing. Milan Hudec spomenul na 10 rokov výroby sidingu, doplnil informácie o požiarnej odolnosti a o výhodách odvetraných systémov. O farebnej stálosti Slovinyl sidingu poinformoval odberateľov Ing. Ján Koreň, vedúci skupiny spracovania PVC. Spomenul farebný sortiment a upozornil na možnosti zlepšenia farebnej stálosti, koextrúzií PMMA, laminácii fólie z PPMMA a novej generácie masterbatchov.

Naši partneri sa v diskusii s od-

▲ Obchodní partneri si pozreli aj výrobnú prevádzku Slovinyl Sidingu. Ing. D. Lacíkovej (vľavo) v rozhovore so Sergejom Baržuženkom z Moskvy.

Foto: P. Hudec

bornými pracovníkmi NCHZ podělili o svoje poznatky a skúsenosti so Slovinyl sidingom, ktoré môžu pomôcť pri jeho ďalšom skvalitňovaní a prispôsobovaní požiadavkám a vkusu zákazníkov. (Iw)

V žiari karbidu

Odpichári vedia kde je peklo. Nachádza sa v útrobach karbidovej pece. Pretože iba pri teplote okolo 2 200 stupňov celzia sa roztaví vápno a spojí sa kvalitným koksom, aby vznikol vo svete chémie stále žiadaný produkt, karbid vápnika.

Janko Lastovka, predák riadenia odpichu karbidových pecí má pred páľavou rešpekt. Mal asi dva roky, keď ako zvedavé chlapčisko prevrátil na seba vriacu polievku. Veľa si z toho nepamätá, ale na rukách mu zostali nezmazateľné stopy po popáleninách. Pritom si kde-ko myslí, že sa mu to stalo pri odpichu. Nie, z tých 16 rokov práce v žiari karbidu, k žiadnej popálenine neprišiel. Treba byť rozvážny a to Janko je.

Pri karbidových peciach už skúšali všelijaké rukavice. Pretože práve vtedy keď odpichár preráža zaschnutú chrastu v jednom z otvorov, aby do vaní vypustil tekutý karbid, môže dôjsť k nehode, popálenine. Rozbujnená tavenina divoko prská, kým sa usadí v hrubej vani a začne poslušne chladnúť. Neosvedčili sa rukavice z rôznych moderných izolačných materiálov, niektoré boli hrubé, nemotorné, iné vydržali možno dva dni. Zostali pri klasických osvedčených lanových rukaviciach, typickom klobúku z lisovanej zajačej srsti. Oči si pred prudkou žiarou chránia klasickými hutníckymi okuliar-

mi.

V chemičke začal pracovať v roku 1966 ako narážac vápenných pecí. S karbidovými pecami sa zoznámil ešte v Handlovej, keď pracoval ako elektrikár a neskôr ako elektronormovač a revízny elektrotechnik. Vrávi, že to boli len také dve plúvátka, dve malé piecky. Za šichtu dali sotva tri vane karbidu. Tie dnešné v Novákoch dávajú za zmenu po 115 vaní. Potom ho poverili vedením personálneho oddelenia. Plných 14 rokov mal na starosti ľudské zdroje, ako sa tomu dnes moderne hovorí. Vtedajšie CHZWP mali vtom čase až 4500 zamestnancov, aj ich pohyb bol značný. Ročne napríklad prichádzalo 110 učňov a odchádzalo, alebo prichádzalo okolo dvesto vojakov.

Prišla však nežná revolúcia. Janko mohol odísť z Novák, zmeniť kolektív, začať odznovu tam, kde ho nepoznajú. Ale on sa rozhodol zostať. Roboty sa nikdy nebál a zvolil si prácu v karbidke. Nebanuje. Dostal sa do dobrej partie Mira Kračmera a rýchle prišiel na chuť práci pri karbidovej peci.

„Zobrali mi flek a dostal som teplé miestečko,“ smeje sa svojim typickým dobrosrdečným úsmevom. Ale nepríjemnejšie je to počas letnej spary, keď pri peci je 50 i viac stupňov a von sa nedá ísť ochladíť. Najhoršie je, keď sa v peci zlomí elektróda. Ešte

▲ J. Lastovka priamo pri odpichu karbidu vápnika.

Foto: pr

pred pár rokmi museli dokonca vojsť do pece, aby odhrabali vstupný materiál od zlomenej tyče. Museli pripraviť priestor pre expertov pyrotechnikov, ktorí navrátili do elektródy diera a rozstrelili ju. Každý z chlapov v tom pekle vydržal sova minútu. Inak na menej krytých miestach na koži im už naskakovali pluzgiere. Dnes do pece nechodia. Materiál vyhrabujú pomocou špeciálnych lopát a hrabí. To si však vyžaduje mimoriadnu zručnosť a spoluprácu kolegov, Milana Tadiála, Emila Guláša, Martina Podobu, Milana Gregora. Sú to všetko dobrí a spoľahliví chlapi...

Nebanuje ani hriechy mladosti. Ak sa za hriech môže považovať krásna, vášnivá študentská láska. On, vtedy budúci maturant na elektrotechnickej

priemyselke a Olga čerstvá vysokoškolačka na pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici. Vzťah totiž nezostal bez následkov a obaja museli odísť predčasne zo školy. Dcéra Janka im bola na svadbe za družičku. Dnes pracuje tiež v chemickej fabrike na oddelení náuku. Syn Martin zasa pri výrobe dusíka. Aj Olga pracovala vo fabrike. Iba mladšia dcéra Danka naplnila mamin sen, stala sa učiteľkou.

V rodnom dome v Novákoch býva spolu s 82-ročnou mamou. Syn si tam pristavil tiež bývanie. Rodina je často pokope. Janko sa v budúcom roku chystá na dôchodok. Má už päť vnukov, ktorí mu robia veľkú radosť. Bude sa im môcť viac venovať...

- Paľo Uhlík -

▲ B. Herman (vľavo) a kolega Š. Baláž.

Foto: pr

Zaznel ostrý výstražný signál. Na paneli sa rozblíkalo číslo 23. To znamená, že na dvadsiatom treťom elektrolýzéri sa niečo deje. Bogdan Herman, predák riadenia výroby hydroxidu sodného, alebo skrátene NaOH, priskočil k radiacemu pulsu, pretože si práve nalieval do pohára minerálku. Vie o čo ide. Prefaženie napätia. V elektrolýzéroch neustále cirkuluje ako katóda tekutá ortuť. Niekedy sa príliš priblíži k anóde a zrazu stúpne odber elektrickej energie. Reagovať treba okamžite. V tomto prípade stačí dať povel, aby sa anóda trochu zdvihla a výstražné svetlo prestane blikať. Potom ešte nastúpia kolegovia a tí už vyrovnajú

napätie na všetkých anódach. Je nedelná zmena. Prebieha pomerne pokojne, pomyslí si predák. Inokedy to húka v jednom kuse. Teraz zatiaľ len dva, či trikrát...

Do elektrolýzy nastúpil v roku 1980, s čerstvým maturitným vysvedčením v odbore chemik-operátor. Aj keď bola vtedy táto prevádzka strašiakom. Veď je tam nebezpečné prostredie, chlór, ortuť a ešte tie grafitové anódy a veľké elektromagnetické pole. Jedni strašili, iní hovorili, že ak človek pristupuje k tejto práci zodpovedne a rozvážne, nemá sa čoho báť. A Bogdan sa dodnes drží týchto rád. I keď si raz trochu „cucol“ chlór, nič vážne sa

Predák elektrolýzy

mu doteraz nestalo. V elektrolýze prešiel prakticky všetkými funkciami, prevádzku pozná dokonale a to je pre predáka veľmi dôležité.

S tými grafitovými anódami to bola pravda. Každých, približne dvesto dní, ich museli vymieňať. Pri sedemdesiatich elektrolýzéroch to vlastne bolo každú chvíľu. Skutočne špinavá robota. Začiernení boli ako baníci. Ale v roku 1989 začala komplexná rekonštrukcia elektrolýznej prevádzky. Grafitové anódy vymieňali za titanové. To je už iná káva.

Po chvíli do miestnosti vstúpil majster Števo Niederland. Priateľsky sa pozdravili. Prehovorili pár slov, ale o výrobe takmer nič. Obaja vedia, že keď prevádzka beží ako má, bez problémov, či nebodaj mimoriadnych udalostí, netreba vôbec podávať report. Bogdan tvrdí, že mal vždy šťastie na ľudí okolo seba. Na svojich spolupracovníkov v zmene sa môže absolútne spoľahnúť a veľmi dobre vychádza aj s majstrami. Nielen so Števom Niederlandom, ale aj s Jožkom Barčinom. Majstri zasa veľmi dobre vedia, že na Bogdana je takisto spoľahnutie.

Vonku sa ukázal pekný nedelný deň. Pofukoval síce nepríjemný studený vietor, ale slnko, síce trochu ešte zubaté, sa mu už štekľivo opie-

ralo do tváre. Jar nedá na seba dlho čakať. Už sa teší. Všetci kolegovia dobre vedia, že je náruživým cyklistom. Hovorí mu, že má dobrú kondíciu preto, že mu v žilách podľa predkov koluje, slovenská, nemecká, poľská i francúzska krv. V zime síce svoj horský bicykel zavesí na kliniec. Ale akonáhle sa oteplí, už aj do práce a z práce domov do Prievidze šliape do pedálov. A keď má voľno, vyberie sa do hôr. Aj manželka Kvetka si s ním rada sadne na bicykel.

S Kvetkou sa zoznámili na zväzáckych družobných akciách. Ona mala vtedy šestnásť rokov, kto by sa do takej krásnej devy nezamiloval. Kvôli nej aj začal fotografovať. Zo začiatku sa spolu tešili z každej fotografie. Teraz, keď prídu z dovolenky, si už manželka sama urobí výber do archívu. Ešteže na digitálnom fotoaparáte je ľahko zmazať snímku, ktorá sa jej nepáči. Bogdan sa chápa pousmeje pri tejto myšlienke. Ale samozrejme fotografoval aj deti ako rástli. Synovia Marek a Radoslav sú už dospelí a sami si svoje priateľky fotografojú. Radko teraz pracuje v Kanade. Pustil ho. Nech si ide trochu zarobiť, naučiť sa jazyk. Hoci kurz koruny rastie a asi si nebude môcť toľko ušetriť, kolko očakával...

- Paľo Uhlík -

*** BLAHOŽELÁME ***

20 rokov práce
Gabriela NOSKOVÁ (ÚEaT)
Ján SEČIANSKY (Z.chémia)

25 rokov práce
Ladislav PETRISKA (Z.karbid)

30 rokov práce
Alžbeta SVITKOVÁ (EÚ)

35 rokov práce
Vladimír PERNIS (Z.plasty)
Emília CHALMOVSKÁ (Z.plasty)

50 rokov veku
Viliam GUBKA (Z.plasty)
Vladimír KOVÁČIK (Z.chémia)
Kamil MRÁŽIK (Z.plasty)
Ernest KROKA (Z.plasty)
Vladimír HLATKÝ (Z.chémia)
Vladimír PETRISKA (OL)

55 rokov veku
Emília MAZÁNOVÁ (ORK)
Albín HOPKO (Z.plasty)
Ludovít BIZOŇ (Z.plasty)
Peter ZBITÁK (Z.chémia)
Ing. Viliam WEISSENSTEINER (Z.chémia)
Irena MAZÁNIKOVA (ORVaBP)

Prezimovací zverník

Pracovníci Lesného závodu Prievidza vybudovali na hornej Nitre v Strážovských vrchoch medzi obcami Tužina a Kľačno, na Slovensku jediný prezimovací zverník pre vysokú zver.

Má slúžiť iba v zime, keď napadne sneh a lesná zver si iba veľmi ťažko hľadá potravu. Zverník ohradený pletivom má rozlohu asi 12 hektárov černej lesa, s časťou lesnej lúky. Vo vnútri postavili dva veľkokapacitné senníky, krmelce pre jadrové krmivo a aj kazetovú vykurovanú pozorovateľňu. Podľa riaditeľa lesného závodu Jozefa Spevára je cieľom nalákať pravidelným kmením na tých istých miestach, do zverníka čo najväčší počet jelenej a srnčej zveri. Až do jari nebude môcť z neho vyjsť a nebude

páchať škody na lesných či poľnohospodárskych kultúrach. Lesníci budú mať prehľad o zdravotnom stave zvierat, počte samcov a samíc. Okrem toho gravidné jelenice budú mať väčší pokoj a samce zasa pri zhadzovaní parožia. Hormonitrianski lesníci sa inšpirovali u susedov v Českej republike, kde takéto zverníky fungujú už viac rokov a prezimuje v nich až 95 percent zvierat. Náklady na zverník vrátane krmiva dosiahli takmer milión korún.

Text a foto: (rms)

*** BLAHOŽELÁME ***

60 rokov veku
Ladislav HULIAK (Z.chémia)
Peter SABO (Z.chémia)

Odchod do dôchodku
Jozef MOKRÝ (ORVaBP)
-redakcia-

Navždy nás opustili

Rady chemikov navždy opustili:
↑ ↑ ↑
Ladislav BESEDA
(dňa 13.12.2007 vo veku 77 rokov)
↑ ↑ ↑
Miroslav MAJDAN
(dňa 08.01.2008 vo veku 68 rokov)
↑ ↑ ↑
Ing. Jozef HAGARA
(dňa 16.01.2008 vo veku nedožitých 72 rokov)
↑ ↑ ↑
Jozef BOBOK
(dňa 21.01.2008 vo veku 75 rokov)
↑ ↑ ↑
Mária KULINOVÁ
(dňa 27.01.2008 vo veku 74 rokov)
↑ ↑ ↑
Ing. Imrich ŠTOVČÍK
(dňa 19.02.2008 vo veku 63 rokov)
(rch)

niečo pre zábavu ... ✂️ TAJNIČKA ... ✂️ ■ Ani čert to nevymyslí, čo má žena ... (dokončenie v tajničke)

J. Poliak	Zelenin. jedlo	Org. zlúčenina	Na to miesto	Veľké oči	○	Prenášaj	Kus poľa	Prvý muž	Titán	Čin na Rýne	○	Oska	Kúpacie nádoby	Odletel	Natáča- la
Časť roka					Akvár. rybka						Vajíčko (lek.)				
Člen Palestíny					Prijače Korytnačka (česky)						Pilo Mazivo				
1. časť tajničky									Knokaut Nie tvoje			Ruský zápor 4 rímsky			
Skr. oleja			Iba Nebo (česky)				Mili- meter Pozyval			Poletuje Zub (lek.)					
ENOL ŽELVA ELBA	Starý národ	Neloz Učiteľ						Šaty Zem v mori					Euro. liga Zadusil		
Spojka				2. časť tajničky Hrdlo								Júlia (dom.) Očistila			
Košť hlavy						Bulhar. rod Kočovník					Uhol. doly Amerícium			Euro. ostrov	Oddiel Jury
Poľná miera					Žen. hlas Zrak				Muž.meno Veľmoc						
Regist. tony			Železo Národ. výbor				Ruténium Rádium			3. časť tajničky Ruské lietadlo					
Vajíčko (lek.)						Zn.auto- busov					St. hokej- ista				
Meľ						St. tele- vizor					Špan. spi- sovateľ				

Vylúštenú tajničku vystrihnite, vyplňte svoje meno a adresu a vhodte do schránky na hlavnej vrátnici alebo vo vestibule závodnej jedálne pod názvom KRÍŽOVKY do 14. marca 2008.

KAŽDÝ MESIAC 3 VÝHRY
3 x Duo hrnček na čaj

Správne znenie tajničky z č.2/2008:

Meno: _____

Pracovisko: _____

Adresa: _____

Vojnové udalosti väčšina z nás našťastie nezažila. Vieme však, že toto obdobie si vyžaduje prinášať obety. V roku 1941, kedy bol obmedzený prídel pohonných hmôt do automobilov (o čom sme už písali), opäť vzrástol význam konských povozov. Väčšina gazdov v Novákoch a okolitých obciach vtedajšieho nováckeho notariátu povoz doma mala a vedela s ním zaobchádzať. Na to sa, samozrejme, spoliehala aj vládna moc. Svedčí o tom archívny záznam z augusta roku 1943. Vtedy 15 obyvateľov z Novák a okolia dostalo zaujímavý rozkaz. „Okresný náčelník Dr. Štefan Schurmann zvoláva pohoničov koní na piatu hodinu ráno do Zemianskych Kostolian do prenajímacieho miesta u dôstojníka vojen-

Na kone!

(Za hrst histórie, XLVII. časť)

ského zástupcu v prenajímaacej komisii. Po prevzatí koní a vozov ich musia ošetrovať a doviezť riadne pod vedením vojenského veliteľa z prijímacieho miesta k vojenským útvarom, za čo podľa zákona dostanú mzdu odmenu. Neuposlušnutie rozkazu sa trestá dľa zákona o obrane štátu.“ Tento rozkaz dostali: roľník Anton Štanga (narodený v roku 1919), bydlisko Nováky č. 31, roľník Jozef Ondrejka (1916), bytom Nováky č. 33, roľník Jozef Štanga (1904) z Novák č. 46 a jeho príbuzný roľník František Štanga (1913), roľník Michal Oršula (1909), bytom Nováky č. 54

a roľník Ján Bobok (1919), žijúci v Novákoch č. 131. V Horných Leľovciach príkaz dostali roľníci Anton Oršula (1920) z domu č. 1 a robotník Štefan Kotian (1911), pôvodcom z Nedožier, bytom H. Leľovce č. 37. Z ďalších obcí do zoznamu patrili roľníci Tomáš Stupka (1912), Štefan Cipov (1914), Ján Vida (1909) a Michal Mujkoš (1907), všetci z Malej Lehoty, robotník Ondrej Trník (1922) z Veľkej Lehoty a robotníci Ľudovít Dudáš (1912) a Štefan Šnirc (1913), obaja z Podhradia. Pätnásť pohoničov koní z nováckeho notariátu príkaz uposlúchlo a kone previedlo. Či túto svoju skúsenosť využili aj o rok neskôr, po vypuknutí povstania, archívny nehovorí.

- Erik Kližan -

Kalendárium

- 1.3.1983** - zlúčenie poľnohospodárskych družstiev v Diviakoch n/Nitr. a Diviackej Novej Vsi
- 3.3.1593** - zomrel Ladislav Markaj, účtovník, mýtnik v Ráztočne, pôsobil v Bojniciach
- 5.3.1953** - narodil sa Pavol Kollár, VŠ pedagóg, historik, pôsobil v Bojniciach a Prievidzi
- 6.3.1978** - zomrel Ernest Ružička, univerzitný prof., stomatológ, študoval v Prievidzi
- 7.3.1923** - zriadenie Klubu československých turistov v Prievidzi
- 8.3.1888** - schválenie požiarneho poriadku obce Prievidza
- 8.3.1928** - narodil sa Štefan Novota, novinár, pôsobil v D. Vesteniciach
- 8.3.1988** - zomrel Jozef Hanko, teológ, filozof, trpiteľ za vieru, narodil sa v Kaniaňke
- 10.3.1763** - narodil sa v Bojniciach Ján Söreni, kňaz, bernoľakovec
- 15.3.1873** - zomrel Vincent Andrej Malík, učiteľ hluchonemých, pôsobil v Prievidzi
- 15.3.1953** - narodil sa Jaroslav Krpata, neprofesionálny výtvarník, pôsobí v Prievidzi
- 16.3.1963** - zomrel František Vojtech Janský, spolkový a osvetový pracovník, publicista, pôsobil v Novákoch
- 17.3.1893** - narodil sa Štefan Pecár, kňaz, pedagóg, pôsobil v Novákoch a N. Rudne
- 18.3.1488** - zomrel v Novákoch Gregor Majtění, vojenský hodnostár, vlastník hradu Sivý Kameň
- 18.3.1958** - vznikol Tatranábytok, národný podnik, Pravenec
- 20.3.1938** - zomrel Jozef Kačka, kňaz, národovec, pôsobil v Chrenovci, Bojniciach a Lazanoch
- 21.3.1928** - zriadená verejná Odborná škola pre ženské povolania v Prievidzi
- 24.3.1698** - narodil sa Gabriel Kolínovič, úradník, historik, pôsobil v Bojniciach
- 25.3.1913** - narodil sa v Dolných Vesteniciach Jozef Kirschbaum, politik, diplomat, publicista
- 27.3.1893** - narodila sa Blanka Fábryová, publicistka, prekladateľka, žila v Bojniciach
- 29.3.1993** - zomrel Štefan Uher, filmový režisér, narodil sa a študoval v Prievidzi
- 30.3.1803** - narodil sa v Novákoch Karol Pravotický, kňaz
- 31.3.1973** - zlúčenie hasičských zborov v Nedožeroch a Brezanoch

Svet hmyzu

Čiernu vdovu, najjedovatejšieho pavúka na svete a ďalších takmer 3000 predstaviteľov exotického hmyzu z troch kontinentov, si mohli pozrieť návštevníci na výstave Trblietavý svet hmyzu, ktorú pripravili v Hornonitrianskom múzeu v Prievidzi.

Na výstavu poskytli svoje najvzácnejšie a najzaujímavejšie exempláre preparovaného hmyzu zo svojich súkromných zbierok entomológovia Vladimír Rakšáni z Martina a Michal Zachar z Prievidze. Obaja sa tejto záľube venujú už viac než 30 rokov. Celoživotným dielom

V. Rakšániho je napríklad zbierka hmyzu žijúceho v rôznych lokalitách na Slovensku. Obsahuje približne 30 tisíc exemplárov. Obaja však za exotickými chrobákmi niekoľkokrát absolvovali cesty do krajín juhovýchodnej Ázie, dažďových pralesov južnej Ameriky, Malajzie, Indonézie, skúmali hmyz aj v severnej Afrike.

Vedci zatiaľ poznajú približne jeden milión druhov hmyzu, ale niektorí tvrdia, že v dažďových pralesoch ich môže byť aj 20 a možno

▲ Najjedovatejší pavúk na svete čiernu vdovu (vpravo dolu), je svojou veľkosťou nepatrná v porovnaní s najväčšími pavúkmi, neškodnými vtáčkarmi.

aj 30 miliónov druhov, ktoré nie sú opísané. Chrobáky sú najpočetnejšia skupina hmyzu. Dá sa povedať, že každý tretí živočích na zemeguli je chrobák.

Text a snímka: (pre)

NEZAMESTNANOSŤ STÁLE KLESÁ

Prítomnosť silných zamestnávateľov v meste Nováky spôsobuje, že miera nezamestnanosti v rámci okresu sa drží na najnižších priečkach. Tento trend sa udržiava aj v súčasnosti. Z porovnania údajov za posledných šesť mesiacov vyplýva, že pokiaľ v júli bolo u nás bez práce 121 občanov, z toho 70 žien, posledné zverejnené údaje svedčia o poklese na 113 (z toho 52 žien). Miera nezamestnanosti dosiahla 4,54%, čo je takmer o dve percentá menej ako priemer za prievidzský okres (6,38%). Nižšie percento majú len obce v okolí Dolných Vesteníc, Bojnice, Kostolná Ves a prekvapujúco Radobica a Temeš. Na porovnanie, v Prievidzi evidujú 1905 (6,21%) a v Handlovej 902 (8,56%) ľudí bez práce. Z posledných zverejnených údajov vyplýva, že najväčšou skupinou z nezamestnaných Nováčanov sú občania vo veku nad 50 rokov (33), tesne nasledovaná kategóriami 20-29 rokov (32) a 40-49 rokov (31). Menej ľudí bez práce je vo vekovej kategórii 30-39 rokov (14) a nezamestnaní absolventi škôl sú v Novákoch len traja. Na porovnanie, pred rokom bolo bez práce 128 (5,11%) a pred dvomi rokmi 138 Nováčanov (5,74%).

- Erik Kližan -

Sčítavali vodné vtáctvo

Dovedna 664 kačíc divých a štyri volavky popolavé napočítali členovia Slovenskej ornitologickej spoločnosti - SOS /BirdLife Slovensko a ochrancovia prírody počas tohtoročnej zimy na rieke Nitra a rieke Handlovka.

Zapojili sa do veľkého medzinárodného sčítavania vodného vtáctva, ktoré prebiehali nielen v Európe, ale aj v Ázii a severnej Afrike. Podrobne preskúmali riekou Nitrou od Opatoviec nad Nitrou až po mestskú časť Bojníc Kúty a podstatnú časť riečky Handlovka pre-

tekajúcu cez Prievidzu. Tam sa totiž v zime vodné vtáky najviac zgrupujú. Rybári sa tešia, že u nás sa v tomto roku neobjavili dravé kormorány, ktoré migrujú z juhu a vedľa narobiť veľa škôd v chovných rybníkoch.

Text a snímka: (pre)

Nováky o EÚ

Slovensko má v rámci Európskej únie charakter vidieckej krajiny. V programovacom období EÚ 2007-2013 sú práve na rozvoj vidieka vyčlenené zaujímavé finančné prostriedky v rámci programu Leader. Podmienkou na ich čerpanie je založenie tzv. miestnej akčnej skupiny (MAS), ktorá v prípade úspešného projektu bude rozhodovať o prerozdeľovaní peňazí na realizáciu konkrétnych aktivít v obciach príslušnej MAS. „Nováky vstúpili spolu s ďalšími 15 obcami do MAS, ktorá už dnes pôsobí na našom území. Jedná sa o obce od Radobice po Nováky, Podhradie a obce Vestenickej doliny,“ hovorí Ján Martina, prednosta MsÚ v Novákoch. (erk)

Kurz pilotov

Na homej Nitre rastie záujem o lietanie na motorových i bezmotorových lietadlách. Za posledných päť rokov absolvovalo v Aeroklube Prievdza letecký kurz približne 30 nových pilotov. Počas tohto víkendy sa začal nový kurz bezmotorového lietania, na ktorý sa prihlásilo desať adeptov. Najmladším je iba 14-ročný Martin Nemčko, ktorý má dobrý príklad vo svojom otcovi. Ten podobný kurz absolvoval ako 17-ročný, bol aktívnym športovcom v bezmotorovom lietaní a v súčasnosti rekreačne lieta na motorových lietadlách. Medzi prihlásenými sú však aj štyridsiatnici. V tomto roku otvoria aj kurz pre motorových letcov. Budú sa učiť lietať na dvojmiestnych ľahkých motorových lietadlách Dynamic WT 9, ktoré vo svojej kategórii patria medzi svetovú špičku a vyrába ich firma Aerospol v priestoroch prievdzského letiska. (pre)

■ ■ INZERCIA ■ ■

● **Predám** notebook HP Pavilion dv6339eu, AMD Turion 64x2, 15,4", 160GB, 1GB, DVD+RW, GeForce Go 7200, Windows Vista Home Premium, cena 24000,-Sk resp. dohodou a notebook Acer Aspire 1362LC, procesor 2800+AMD, 256MB, 40GB, Windows XP Home, cena 10500,-Sk.

Bližšie informácie na čísle: **0903 565 499**

● **Dám do prenájmu** dvojizbový, čiastočne zariadený byt v Novákoch. Kontakt: **0902 999 909**

Sľubný začiatok omladeného tímu pólistov NCHZ

Vodnopólová extraliga seniorov, ročník 2008, má za sebou III. kolo. Už v úvode potvrdili pozíciu najväčšieho favorita hráči ČH Hornetz Košice, keď v domácej vode porazili obhajcu titulu, naše družstvo NCHZ Nováky, v pomere 16 : 12.

Tím NCHZ prešiel v príprave veľkými zmenami. Z pôvodných päťnásť hráčov majstrovského tímu zostali v kádri len šiesti: M. Grman kapitán mužstva, M. Gogola reprezentačný brankár SR, J. Janiček reprezentant SR, P. Cachovan, J. Valach a V. Plachý.

Mužstvo doplnili J. Stehlík, T. Briatka a dorastenci P. Málík, R. Prelovský, M. Bielik, R. Valchovník a M. Smondek.

Novým trénerom mužstva je bývalý reprezentant SR a hráč NCHZ Nováky Sergej Charin.

V ďalších štyroch stretnutiach

súťaže hráči NCHZ Nováky vďaka disciplinovanej hre postupne porazili ŠKP Košice 14 : 11, UK Bratislava 7 : 3 a KVP Komárno 11 : 6.

Víťazstvom sa skončila aj premiéra v domácej vode, v ktorej sme po veľmi dobrom výkone porazili Topvar Topoľčany 9 : 3 / 2:0, 1:0, 5:1, 1:2 /, góly za NCHZ Cachovan 5, Janiček 3, Valach 1.

Tabuľka po III. kole extraligovej súťaže:

1. ČH Hornetz Košice	5	5	0	0	95:32	10 bodov
2. NCHZ Nováky	5	4	0	1	53:39	8 bodov
3. ŠKP Košice	5	3	0	2	47:51	6 bodov
4. Topvar Topoľčany	5	2	0	3	43:52	4 body
5. UK Bratislava	5	1	0	4	41:42	2 body
6. KVP Komárno	5	0	0	5	26:89	0 bodov

Ďalšie kolo extraligovej súťaže sa uskutoční až po 5-týždňovej reprezentačnej prestávke, počas ktorej sa v kvalifikácii na OH 2008 v Číne predstavia v mužstve Slovenska aj naši dvaja hráči M. Gogola a J. Janiček.

Ing. Milan Kupka

Zlatí lyžiari z Novák

Bežci na lyžiach začínajú druhú polovicu sezóny. Dorastenci a žiaci však už majú za sebou boje o majstrovské tituly. Najcennejšie kovy získali a majsterkami Slovenska sa stali Barborka Klementová a Lucia Matušková v kategóriách žiačok.

Ďalšími dvoma bronzovými medailami nás potešila Patrícia Bartolenová v kategórii starších dorasteniek. Pekné umiestnenia dosiahli Lenka Ďurtová 4. a 10. miesto, Martina Hancková 4. a 6. miesto, Oliver Plachý 6. a 7. miesto, Marek Matuška 10. a 12. miesto, Nikolas Fábry 10. miesto, Simona Remišová 5. miesto, Dominika Švecová 6. miesto, Jana Kőszeghyová 11. miesto. V pohárových pretekoch zatiaľ výrazne víťazia Barborka Klementová a Lucia Matušková, Patrícia Bartolenová obsadzuje 2. a 3. miesta a ostatní spomínaní pretekári sa umiestňujú podobne ako na M-SR. Juniori bojovali v nominácii o účasť na Majstrovstvách sveta junio-

rov. Z našej dvojice sa lepšie sa darilo Lukášovi Ďurtovi, raz tretiemu v pretekoch Slovenského pohára, ktorému účasť na MSJ ušla o vlások. Pavol Rus zaznamenal najlepšie umiestnenia 5. a 8. miesto.

Do organizovania pretekov Slovenského pohára bol zaradený aj klub lyžiarov Nováky. 2. februára sme usporiadali preteky Slovenského pohára v kategóriách dorastu a žiactva na Skalke pri Kremnici. Snehové podmienky nám nedopriali aby sme usporiadali preteky v našom stredisku vo Chvojnici. Napriek tomu dokázal náš klub preteky veľmi dobre organizačne zabezpečiť.

František Klement, predseda klubu

▲ Na stupni víťazov je Lucia Matušková v kategórii mladších žiačok.

♥ zdravie ♥ zdravie ♥

EŠTE AJ TO SLNKO VSTÁVA NESKÔR AKO MY

V zime je to s nami najhoršie. Ešte aj to slnko vstáva neskôr ako my. Chystáte raňajky, balíte desiaty, naháňate deti z postele a vonku stále šero a tma. Pozeráte do zrkadla a premietate si, čo musíte zase urobiť. Znova byť ústretoví, flexibilní, kreatívni, asertívni.

Čo s tým? Sme vôbec imúnni voči takýmto stavom? Metód je viacero.

Nehovorte si čo musíte, ale na čo sa tešíte. Nájdite si hocičo, na čo sa v ten deň tešíte a tešte sa. Nenechajte sa prepadať nejakým problémom, ani ochorením, nové situácie a krízy netreba hneď brať ako tragédiu. Skôr ako určitú výzvu, ktorá znamená trebárs aj úplne nový spôsob existencie. Nájdite si cestu ako sa radovať z práce a najmä zo života.

Proti sezónnym depresiam pomáhajú aj liečba svetlom.

- Cez deň nezatahujte závery či žalúzie
- Vymalujte si byt na bielo najlepšie odráža svetlo
- Zaveďte na steny dostatok zrkadiel posilňujú a „rozmnožujú“ svetlo
- Keď nastáva súmrak vysviette celý dom
- Čo najčastejšie chodievajte von prirodzené svetlo je najzdravšie
- Každý večer si zapáľte peknú sviečku (w)

NOVÁCKY CHEMIK - mesačník regionálnych zaujímavostí, vydávajú Novácke chemické závody, a. s.

Redaktori: Mgr. Milan STANISLAV, Ľubica WALOVÁ. **Adresa redakcie:** Novácke chemické závody, a. s., M. R. Štefánika 1, 972 71 Nováky, tel.: 046/568-4663, fax: 046/568-9250, e-mail: mstanislav@post.sk, lubica.walova@nchz.sk. **Redakčná rada:** Bc. Marek RATTAJ, Ing. Dana HAGAROVÁ, Ing. Peter HOLÝ, Ing. Róbert HOJČ.

Zaregistrované: Okresný úrad v Prievidzi, odbor regionálneho rozvoja a iných odvetvových vzťahov, pod registračným číslom RT-4/2000-BA.

Grafika a tlač: TIMAN SLOVAKIA, s.r.o., BOŠANY

Zadarmo pre zamestnancov NCHZ, NCHZ Global services a obyvateľov mesta Nováky. Nepredajné.

Autorské práva na texty a snímky uverejnené v časopise NOVÁCKY CHEMIK sú vyhradené. Preberanie a používanie fotografií, textových a iných materiálov je bez písomného súhlasu NCHZ zakázané.